

боєприпасів за обставинами їх появи і застосування може стати основою для за-початкування відповідної коректної і плідної дискусії із остаточного вирішення даної достатньо актуальної у доктринальному і прикладному (законодавчому, юридосвітянському, практично-антиделіктному) аспекті проблеми.

1. Курс лекцій з криміналістики. Базисні ознаки, поняття і класифікація кримінальної зброї / [В.С. Шаповалова, Т.О. Коросташова, Ю.О. Ланцедова, О.С. Тунтула; за наук. ред. проф. О. А. Кириченка]. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – С. 66-87, 88-108, 109-123. 2. Гросс Г. Руководство для судебных следователей как система криминалистики / Гросс Г.; [пер. в нем. 1898 р., с 4-го доп. изд. перевели Л. Дудкин, Б. Зиллер]. – СПб: Тип. М. Меркушева, 1908. – С. 517-575. 3. Курс лекцій з криміналістики. Базисні ознаки, поняття і класифікація кримінальної зброї. – С. 8. 4. Там само. – С. 6-18; Кириченко А.А. Свыше ста лучших концепций и доктрин юриспруденции научной школы профессора Аланкира (приглашение к дискуссии): научный доклад / А. А. Кириченко и др. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://moodle.chdu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=61183>; Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Криміналістика»: [навч. посібник у трьох книгах] / В. С. Шаповалова та ін.; за наук. ред. О. А. Кириченка. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. – Кн. 3: Лекції і конспекти лекцій. – С. 155-160 та ін. 5. Барбачакова Ю.Ю. Криминалистика: 100 экзаменационных ответов: Экспресс-справочник / Барбачакова Ю.Ю. – М.: ИКЦ «МарТ», Ростов-на-Дону: Изд. центр «МарТ», 2003. – С. 86. 6. Криминалистика: курс лекций: учеб. пособие / [Кобцова Т. С., Кормушкина Н. В., Петров М. И., Янович Е. Ю.] . – М.: Изд-во Экзамен, 2005. – С. 38. 7. Там само. – С. 38-39. 8. Поліщук С.М. Возможности усовершенствования понятия и классификации криминальной зброї / С. М. Поліщук // Держава і право: зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки. – Вип. 50. – К.: Ін-т держави та права ім. В. М. Корецького НАН України, 2010. – С. 569. 9. Там само. – С. 569-570. 10. Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Криміналістика». – С. 157. 11. Белкин Р.С. Криминалистическая энциклопедия / Белкин Р.С. – М.: БЕК, 1997. – С. 144. 12. Корнев С. А. Криминалистика: ч. 1. Техника: конспект лекций / Корнев С.А. – М.: Изд-во Михайлов В.А., 2000. – С. 49. 13. Криміналістика: підручник / [Біленчук П.Д., Дубовий О. П., Салтевський М. В., Тимошенко П. Ю.]; за ред. П.Д. Біленчука. – К.: Атіка, 1998. – С. 283-284. 14. Там само. – С. 283. 15. Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Криміналістика». – С. 156. 16. Там само. – С. 156-157. 17. Там само. – С. 156. 18. Там само. – С. 158. 19. Там само. – С. 161. 20. Там само. – С. 156-157.

УДК 340.12

В. О. ДРОБОТ

МОДЕЛЬ МИРОВОЇ ЮСТИЦІЇ В СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Досліджено порядок організації та діяльності мирової юстиції в США. Визначено суди, які займаються розглядом злочинів, підсудних, як правило, мировій юстиції. Встановлено суб'єктів, які розглядають такі справи у федеральних судах США та розкрито причини закріплення за ними такої можливості. Проаналізовано особливості їхньої діяльності при розгляді підсудних їм справ. Наведено критерії добору кадрів на ці посади у федеральних судах. Розглянуто загальні особливості прояву мирової юстиції в

© ДРОБОТ Вячеслав Александрович – здобувач Національної академії прокуратури України

діяльності судів штату. Досліджено їх місце в ієрархії відповідної судової системи на місцях. Визначено критерії віднесення справ до їхньої підсудності. Акцентовано увагу на кримінальних процесуальних аспектах цієї країни щодо того, як необхідно вирішувати в суді таку категорію справ.

Ключові слова: *мирова юстиція, організація діяльності мирових судів.*

Дробот В.А. Модель мировой юстиции в Соединённых Штатах Америки

Исследован порядок организации и деятельности мировой юстиции в Соединенных Штатах Америки. Определены суды, занимающиеся рассмотрением преступлений, подсудных, как правило, мировой юстиции. Установлены субъекты, рассматривающие такие дела в федеральных судах США и раскрыты причины закрепления за ними такой возможности. Проанализированы особенности их деятельности при рассмотрении подсудных им дел. Приведены критерии отбора кадров на эти должности в федеральных судах. Рассмотрены общие особенности проявления мировой юстиции в деятельности судов штата. Исследовано их место в иерархии соответствующей судебной системы на местах. Определены критерии отнесения дел к их подсудности. Акцентируется внимание на уголовных процессуальных аспектах этой страны о том, как необходимо решать в суде такую категорию дел.

Ключевые слова: *мировая юстиция, организация деятельности мировых судов.*

Drobot Vacheslav. Lay justice model in the United States of America

Modern organizational procedure of lay justice of United States of America is being examined. The data is reflected in respect to the given institute formation in the country. By the virtue of USA common judicial system considering it is determined the courts, which are competent to examine insignificant crimes that are commonly cognizable to the lay justice. The subjects considering such cases in federal courts are determined and the reasons of such entitlement fastening are revealed as well. The features of the aforementioned activity order are analyzed during the consideration of the cases within the jurisdiction of those courts. The criteria of personnel matching for federal courts' posts are listed. Moreover, the common features regarding the manifestation of lay justice are considered within the state courts activity. Theirs position is researched within the hierarchy of the relevant justice system in the field. The reckoning criteria towards the jurisdiction of the cases are shaped. An attention is accentuated on the aspects of criminal procedure of the aforementioned country in the light of court's settlement mechanism within this kind of cases.

Key words: *lay justice, an arrangement of insignificant crimes examination.*

Актуальність обраної теми полягає в тому, що, незважаючи на прийняття 13 квітня 2012 року нового Кримінального процесуального кодексу України, процес реформування вітчизняного кримінального судочинства не слід вважати закінченим. У світі продовжує існувати багато невідомих нашому кримінальному процесуальному законодавству моделей діяльності під час цього, імплементація яких у вітчизняне законодавство може додатково посприяти подальшому вдосконаленню механізму реалізації завдань кримінального провадження.

Одним із можливих таких зразків удосконалення здійснення кримінального правосуддя в нашій країні є мирова юстиція, практика існування якої відома не одне сторіччя кримінальному судочинству багатьох країн. Особливо це стосується Сполучених Штатів Америки (далі – США), де, незважаючи на особливу побудову судової системи, також запроваджено суди, що своєю діяльністю представляють мирову юстицію.

Беззаперечно, дослідженню організації та порядку реалізації мирової юстиції в кримінальному процесі зарубіжних країни присвячувалося багато робіт, серед

яких слід окремо виділити праці К. Ф. Гуценко, К. Б. Каліновського, А. В. Молдована, М. Г. Стойко, В. І. Шишкіна, що безпосередньо досліджували кримінальне судочинство США. Водночас їхній аналіз стосувався більше загального порядку кримінального провадження. Тоді як комплексного та безпосереднього дослідження діяльності мирових судів у цій країні з урахуванням усіх поглядів та відомостей немає.

На початку цієї роботи необхідно вказати, що аналіз існування мирової юстиції США доцільно розпочати з 1781 року, а саме часу, коли шляхом об'єднання декількох федерацій (штатів) після втрати колоніальної залежності Англії була утворена ця країна¹. Перші відомості про мирову юстицію в США з цього часу досліджує К.Ю.А. Міттермайер, який, розкриваючи особливості її відображення, вказував, що вона подібна до англійської моделі, оскільки спочатку в США, як і в Англії: 1) судами мирової юстиції були мирові (поліцейські) суди, що розглядали маловажні злочини; 2) така справа могла бути вирішена мировим (поліцейським) суддею, у разі підсудності його, вже під час стадії віддання до суду; 3) так само під час самого розгляду справи суддя одноосібно був пасивним учасником судового розгляду. Його роль полягала лише у веденні судового процесу та слідкуванні за діями інших осіб, щоб вони не порушували судову процедуру².

Однак із часом репрезентація мирової юстиції в судах загальної юрисдикції США була змінена. Зокрема в наші часи вона представлена: 1) у системі федеральних судів; 2) у системі судів штатів. Таку побудову американської судової системи можна пояснити тим, що суди в цій країні не належать до однієї системи або державної структури. Взагалі немає терміна “єдина американська судова система”. Проте, як відзначає В.І. Шишкін³, щодо тих судів, які представляють мирову юстицію, то в уявленні американського законодавця, узагальному розумінні, – це в будь-якому разі ті, що обмежені у своїй юрисдикції.

Щодо кримінальних процесуальних аспектів діяльності мирової юстиції в сучасному правосудді США, то для кращого зрозуміння досліджуваного питання наведемо класифікацію злочинів. Так у цій країні злочини поділяються на “фелоні” (felony) та “місдімінор” (misdemeanor). Термін “місдімінор” пояснюється як “менш небезпечні злочини” та “інші малозначні порушення, за які передбачена кримінальна відповідальність”. Згідно зі змістом параграфа 3559 розділу 18 Зводу законів США: 1) менш небезпечними злочинами вважаються правопорушення, за які може бути призначене покарання більш м'яке, ніж 1 рік тюремного ув'язнення (п. ”а” цього параграфа). Ці правопорушення поділяються на три категорії – “А” “В” “С”; 2) іншими малозначними порушеннями (infractions) є правопорушення (в різних штатах їх назва різна – offences, violations, petty offences, traffic offences), за які може бути призначене покарання у вигляді тюремного ув'язнення терміном до 5 днів, а в деяких штатах і до 14 днів⁴.

Визначившись із поділом злочинів у США на певні категорії, перейдемо до безпосереднього дослідження моделі організації мирової юстиції в США. Так у системі федеральних судів вона представлена в суді першої інстанції, а саме – окружному суді, де існують федеральні магістрати (U.S. Magistrates), яких по-іншому ще називають: “магістерський суддя” (magistrate judges), “суддя-магістрат”, “магістрат”⁵, “допоміжні судді”⁶. Однак цікавим є той факт, що на відміну від судів штату, де мирові судді вважаються суддями, у федеральних судах вони не є суддями, а вважаються лише посадовими особами окружного (районного) суду. Розкриваючи причини цього, Д.Д. Мідор вказує на те, що це склалося історично⁷.

Адже спочатку це були “судові помічники” федерального окружного суду. Однак після офіційного затвердження Конгресом у 1968 році посади під назвою “федеральний громадський суддя” їм було надано право розглядати кримінальні проступки за умови згоди на це сторін. За такої згоди прийняте рішення “федерального громадського судді” отримує силу як рішення федерального окружного суду. Проте їхнім головним завданням залишається перш за все надання допомоги федеральним окружним суддям при розгляді ними складних справ. Водночас із щорічним зростанням кількості справ, що перебувають на розгляді у федеральному окружному суді, роль цих посадових осіб у кримінальному судочинстві щороку зростає. У зв’язку з чим, як зазначає К.Ф. Гуценко⁸, магістерські судді федеральних судів наділені також: 1) повноваженнями щодо здійснення судового контролю за поліцейським розслідуванням небезпечних злочинів (“фелоні”); 2) можуть виконувати інші, додатково покладені на них штатними суддями завдання.

Отже, у системі федеральних судів США представниками мирової юстиції є посадові особи, що за своїми службовими обов’язками є більше помічниками штатних суддів, головне завдання яких полягає в розвантаженні їх діяльності, у тому числі шляхом надання їм законодавчої можливості розглядати справи, що за своєю суттю не становлять великої складності, але за умови згоди на це самих сторін. У зв’язку з чим пояснюється також і позиція цієї країни стосовно назви цих помічників як магістратських суддів. Крім того, стає зрозумілим і факт запровадження в США окремих вимог до осіб, які претендують на цю посаду. Так, згідно з проведенням аналізом М.Г. Стойко⁹ (параграф 631 розділ 28 Зводу законів США), ними можуть бути особи, що: 1) мають не менше як 5-річний стаж роботи юристом; 2) ліцензію на ведення справ; 3) не мають родинних зв’язків із суддями цього суду. Адже, як уже відзначалося, помічники федеральних суддів можуть виконувати їхні повноваження в нескладних справах, а саме, як відзначає Д.Д. Мідор¹⁰, магістерським суддям федеральних судів США підсудні злочини категорії “місдімінор” (misdemeanor), тобто малозначні злочини, що розглядаються в порядку сумарного провадження ними одноособово, за обов’язкової згоди на це сторін.

Аналізуючи питання відображення ознак мирової юстиції в судовій системі штатів, усі вчені одноставно вказують, що побудова цього інституту в даній судовій ланці майже ідентична аналогічному порядку у федеральній судовій системі США. Зокрема у численних працях вказано, що, незважаючи на різні назви мирових судів штатів, а саме: мировий, районний, міський, муніципальний, суд справедливості – усі вони є судами найнижчої ланки судової системи штатів, що також розглядають справи про злочини категорії “місдімінор” (misdemeanor), тобто кримінальні проступки, що включають у себе малозначні злочини та самі проступки¹¹.

Зокрема Л.М. Бостан і С.К. Бостан¹² вказують на те, що в судовій системі штату всі ці місцеві суди є прообразом мирових судів, оскільки розглядають дрібні цивільні та кримінальні справи. Однак у даному випадку відразу треба зауважити про те, що суди першої інстанції судів загальної юрисдикції в деяких штатах можуть поділятися на два рівні: 1) верхній – окружний суд, що уповноважений розглядати різні категорії кримінальних і цивільних справ (так званий суд загальної юрисдикції), та нижній – суди обмеженої юрисдикції, що розглядають справи саме з незначних порушень¹³. У зв’язку з цим можна погодитися з Д.Д. Мінором стосовно того, що в кожному штаті підсудність справ цій категорії

судам може бути різною. Однак їх спільна характерна ознака полягає в тому, що їм підсудна категорія справ, що не становить великої небезпеки для суспільства та розцінюється як “малозначні злочини”¹⁴.

Такої думки дотримуються й інші дослідники питання підсудності справ мировим суддям штатів, зазначаючи про те, що в кожному штаті градація справ є різною, а тому в кожному конкретному штаті визначається окремий перелік справ, який підсудний судам мирової юстиції США¹⁵.

Щодо інших досліджень цього питання, то, наприклад, К.Б. Каліновський вважає, що до такої категорії справ слід відносити злочини, за які покарання не передбачає позбавлення волі на понад 90 днів¹⁶. Однак це можуть бути також і правопорушення у сфері дорожнього руху чи незначні злочини, за які застосовується на невеликий термін арешт або штраф у невеликих розмірах¹⁷. Тобто, як ми бачимо, питання підсудності справ мировим суддям штатів, дійсно, є непростим. Водночас проаналізовані відомості вказують на те, що їм можуть бути підсудні: 1) дрібні правопорушення¹⁸; 2) маловажні кримінальні справи; 3) кримінальні правопорушення, за які відповідальність встановлена органом місцевого самоврядування¹⁹.

Досліджуючи сам процес розгляду справ мировими суддями штатів, необхідно зазначити, що загальна характеристика їх вирішення має відповідати в першу чергу таким принципам кримінального провадження: швидкість, але зі збереженням змагальності, що пов’язується з розумінням цієї категорії справ як “простих”, у яких не є важливим та обов’язковим забезпечення такої процесуальної гарантії, як законність кримінальної процесуальної діяльності. При цьому реалізація таких принципів має вплив і на судове провадження у такій категорії злочинів. Адже розпочати розгляд їх можливо ще зі стадії попереднього слухання судом. Як розкриває дане питання К.Ф. Гуценко²⁰, у більшості штатів під час такого засідання засідають саме судді мирової юстиції, іноді судді окружних судів, які вирішують питання про можливість направлення справи до відповідного суду для подальшого розгляду справи по суті. Однак у випадку розцінювання злочину як малозначного, суддя мирової юстиції штату приймає вже справу до свого провадження. При цьому це можливо здійснити навіть у разі засідання на цій стадії окружного судді та надання йому прокурором справи з обвинувальним актом, що може, на перший погляд, свідчити про обов’язкове віднесення цього злочину до категорії небезпечних і, у зв’язку з цим, необхідності розгляду його в окружному суді. Водночас і за цих обставин, у разі характеристики цього злочину як малозначного, справа передається на розгляд судам мирової юстиції.

Однак, як відзначають інші дослідники, окрім розцінювання злочину цими суб’єктами як малозначного, необхідна ще й згода самого обвинуваченого та незаперечення ним своєї вини²¹. При цьому на практиці обвинувачені погоджуються на це. Адже під час розгляду справи магістратським суддею штату він обмежений у виборі виду та меж покарання такого обвинуваченого. Тобто його рішення для обвинуваченого є більш прийнятним і “м’яким”, ніж може бути рішення окружного (районного) суду у разі розгляду справи на загальних підставах.

Аналізуючи саму процедуру розгляду справ мировими суддями штату, відповідно до висновків К.Ф. Гуценко²² треба зазначити: “Суддя докладно інформує обвинуваченого про його права, якими є: знати сутність обвинувачення і покарання, яке загрожує йому; право на запрошення власного захисника чи мати захисника за призначенням; право не робити будь-які заяви, бо вони можуть бути

використані проти нього. Після цього обвинувачений висловлюється щодо пред'явленого обвинувачення, а саме згода з ним, про що відзначалося раніше. У зв'язку з чим у подальшому судове слідство не проводиться, а одразу ухвалюється рішення²³, зміст якого коротко відображається в протоколі судового засідання або аудіо- чи відеозаписі, що заміняє його ведення. При цьому в разі засудження особи мировий суддя штату призначає міру покарання, не мотивуючи своє рішення. Однак цікавим є той факт, що розгляд такої категорії справ у цих судах може бути проведений за ще “більш спрощеною процедурою”, а саме по тих малозначних злочинах, за які взагалі не передбачено покарання у вигляді позбавлення волі. У таких справах у разі визнання в суді обвинуваченим своєї вини суддя відразу встановлює його особу та призначає йому покарання.

Узагальнюючи наведені відомості, зазначимо, що модель мирової юстиції в США представлена в діяльності федеральних судів (помічники федеральних суддів) та судової системи кожного штату (судді першої інстанції, але нижчої ланки), спільними ознаками між якими є: 1) вчинення малозначного злочину, що не представляє собою великої суспільної небезпеки; 2) обов'язкова згода на спрощений порядок розгляду самого обвинуваченого; 3) обмеження виду та міри можливого покарання в разі проведення такого судового розгляду.

Водночас слід додати те, що у зв'язку з цим вбачається також велике значення мирової юстиції для кримінального правосуддя цієї країни. Адж, як свідчить наведений підхід американського законодавця, механізм реалізації мирової юстиції відбувається за допомогою: 1) на федеральному рівні – спеціальної посадової особи (помічник федерального судді, або федеральний громадський суддя); 2) на рівні штату – можливий поділ судів найнижчої ланки судової системи штатів (мировий, районний, міський, муніципальний суди, суд справедливості) на верхній та нижній суди, з яких саме нижньому суду, як суду обмеженої юрисдикції, притаманний розгляд справ з незначних порушень за спрощеною процедурою, або, де немає такого поділу, розгляду даної категорії справ нижньою ланкою суддів все одно за спрощеною процедурою. Тобто все це свідчить про намагання американського законодавця за допомогою мирової юстиції звільнити від надмірного навантаження вже судові ланки першої інстанції нескладними та дріб'язковими справами, які можуть вирішити навіть “помічники судді”.

1. *Молованюк В.* Утворення та державне будівництво США / В. Молованюк // Вісник прокуратури. – 2009. – № 3. – С. 120–126. 2. *Миттермайер К.Ю.А.* Уголовное судопроизводство в Англии, Шотландии, Северной Америке / Миттермайер К. Ю. А. – М.: ВЪ Типографии Грачева и Комп., 1864. – С. 24, 175. 3. *Шишкін В.І.* Судові системи країн світу / Шишкін В.І. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С. 90, 142. 4. *Гуценко К.Ф.* Уголовный процесс западных государств / К.Ф. Гуценко, Л.В. Головкин, Б.А. Филимонов. – М.: Зерцало-М, 2001. – С. 164. 5. *Молдован В.В.* Судоустрій. Україна, Велика Британія, Російська Федерація, США, ФРН, Франція. Судові органи ООН / Молдован В.В. Молдован А.В. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – С. 298. 6. *Федеральний судовий центр “Чим займаються федеральні суди Сполучених Штатів”* – К., 2005 – С. 17, 29. 7. *Мідор Д.Д.* Суди в Сполучених Штатах / Мідор Д.Д. – Сент-Пол, Міннесота: Вест Паблішінг Ко., 1993. – С. 23, 61–62. 8. *Гуценко К.Ф.* Цит. работа. – С. 181.; 9. *Стойко Н.Г.* Уголовный процесс западных государств и России: сравнительное теоретико-правовое исследование англо-американской и романо-германской правовых систем / Стойко Н.Г. – СПб.: Изд. юрид. ф-та СПбГУ, 2006. – С. 193. 10. *Мідор Д.Д.* Цит. праця. – С. 62. 11. *Чиркин В.Е.* Конституционное право зарубежных стран / Чиркин В.Е. – М.: Юристъ, 1997. – С. 344; *Конституционное право зарубежных стран* / [под. общ. ред.

М.В. Баглая, Ю.И. Лейбо, Л. М. Энтина]. – М.: Норма, 2004. – С. 389; *Конституционное право зарубежных стран* / [под. общ. ред. А.В. Малько]. – М.: Норма, 2004. – С. 214. **12.** *Бостан Л.М.* Історія держави і права зарубіжних країн / Л.Н. Бостан, С.К. Бостан. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – С. 9. **13.** *Молдован А.В.* Кримінальний процес: Україна, ФРН, Франція, Англія, США / Молдован А.В. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – С. 208. **14.** *Мідор Д.Д.* Цит. праця. – С. 12-13, 19, 20. **15.** *Порівняльне правознавство* / [за заг. ред. В.Д. Ткаченка]. – Х.: Право, 2003. – С. 172-173. **16.** *Калиновский К.Б.* Уголовный процесс современных зарубежных государств: учебное пособие / Калиновский К.Б. – Петрозаводск: ПетрГУ, 2000. – С. 25. **17.** *Конституционное право зарубежных стран* / [под. общ. ред. А.В. Малько]. – М.: Норма, 2004. – С. 214. **18.** *Молованюк В.* Цит. праця. – С. 120–126. **19.** *Гуценко К.Ф.* Уголовный процесс западных государств / К.Ф. Гуценко, Л.В. Головкин, Б.А. Филимонов. – С. 184. **20.** Там же. – С. 233-245, 270. **21.** *Молдован А.В.* Цит. праця. – С. 208. **22.** *Гуценко К.Ф.* Цит. работа. – С. 271-272. **23.** *Молдован А.В.* Цит. праця. – С. 208.

УДК 343.2.01

А. М. ЄВМІН

ЗАРОДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ОСКАРЖЕННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КАСАЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ

Досліджено становлення на теренах сучасної України права на оскарження судових рішень в касаційному порядку. Досліджено причини відсутності такого права на початку становлення кримінальної процесуальної діяльності. Акцентовано на періоді часу, коли запроваджено судовий орган, який офіційно вперше виконуватиме функцію перегляду рішень суду в кримінальному провадженні у касаційному порядку. Проаналізовано підходи до розуміння цього інституту поряд з оскарженням до інших судових інстанцій. Охарактеризовано діяльність цього судового органу в контексті тогочасної судової системи. Надано характеристику судових рішень, на які подавалася скарги до вищих судових установ. Досліджено правовий механізм подачі скарг на рішення нижчих судів.

Ключові слова: кримінальний процес, оскарження судових рішень, підстави та порядок подачі скарг.

Євмін А.Н. Зарождение института обжалования судебных решений в кассационном порядке

Исследован процесс становления на территории современной Украины права на обжалование судебных решений в кассационном порядке. Исследованы причины отсутствия такого права в начале становления уголовного процессуальной деятельности. Исследование акцентировано на периоде времени, когда введен судебный орган, который официально впервые будет выполнять функцию пересмотра решений суда в уголовном производстве в кассационном порядке. Проанализированы подходы к пониманию этого института наряду с обжалованием в других судебных инстанций. Охарактеризованы деятельность этого судебного органа с учетом всего построения тогдашней судебной системы. Охарактеризованы судебные решения, на которые подавались жалобы в высших судебных органах, и кроме того, раскрыта их сущность. Исследованы исторический правовой механизм подачи жалоб на решения нижестоящих судов.

© *ЄВМІН Анатолій Миколайович* – здобувач Національної академії прокуратури України